

Федченко Т.К.

здобувач вищої освіти 2 курсу ННІП ПФПНП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Санакосв Д.Б.

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ В УКРАЇНІ

Передусім хотілось би зробити акцент на тому, що обрана нами проблематика є доволі актуальною та значимою, а тому викликає великий інтерес як з боку науковців, так і практиків. Адже, проникнення «брудних» грошей у легальний обіг становить реальну загрозу не лише національній безпеці України, а й всій світовій спільноті загалом. Вивченням даної проблематики у різні часи займалися такі дослідники як: Бандурка О.М., Баранов Р.О., Баштанник В.В., Білоус І.І., Гніданик А., Даниляк А.В., Захаров В.П., Кашпур Л.М., Кундельська І., Куришко О., Фролов С. та інші. У роботах названих вчених питання протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом піддане глибокому і ґрунтовному аналізу, проте багато аспектів цієї великомасштабної проблематики все ще залишаються неопрацьованими та дискусійними.

Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, є типовим конвенційним злочином, тобто діянням, криміналізація якого відбулася у зв'язку зі вступом нашої держави до числа учасників відповідних міжнародно-правових актів. [1, с. 130]

Наразі розробка заходів, спрямованих на протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом продовжує залишатися одним із пріоритетних напрямків боротьби з організованою злочинністю та терористичною діяльністю. Як свідчить зарубіжна і вітчизняна практика, основними шляхами, через які злочинні доходи проникають в економіку, є фінансові та кредитні установи, а також зовнішньоекономічна діяльність. Головна проблема полягає в тому, що злочинці постійно вигадують нові способи легалізації злочинних доходів. Така проблема становить реальну загрозу не лише стабільності та репутації фінансового сектору України, але й будь-якій державі та світовій фінансовій системі в цілому. Тому надзвичайно важливо приділити серйозну увагу питанню протидії легалізації злочинних доходів, і радикально та жорстко посилити контроль за цим видом злочинної діяльності. [2, с. 87].

Сучасний правовий механізм державної політики запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, ґрунтується на таких засадах: введення спеціальних превентивних заходів, що ускладнюють

легалізацію (відмивання) злочинних доходів; забезпечення органів державної влади необхідною інформацією, пов'язаною з легалізацією (відмиванням) злочинних доходів; установлення відповідальності (адміністративної та кримінальної) за легалізацію (відмивання) злочинних доходів; визначення участі в міжнародному співробітництві. [3, с. 310].

Вважаємо, що українська національна системи протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом повинна ґрунтуватися не лише на специфіці ситуації, яка складається в Україні, а й на досвіді зарубіжних країн, які вже досягли в цьому питанні позитивного результату. Зауважимо, що протягом останніх років зарубіжними країнами було вжито ряд комплексних заходів пов'язаних із створенням підрозділів фінансового контролю та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Так, наприклад, було прийнято низку нормативно-правових актів, вжито заходів щодо розробки інструментарію, що дозволяє виявляти процеси та знижувати ризики легалізації та відмивання грошей тощо.

У свою чергу, оптимізацію процесу боротьби з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом в Україні вбачаємо в обов'язковій розробці міжнародних програм протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом; укладенні багатосторонніх договорів про правову допомогу у боротьбі з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом; посиленні нагляду за офшорним сектором економіки; блокуванні банківських активів при виявленні підозрілих операцій тощо. [2, с. 87].

На кінець зазначимо, що проблема протидії легалізації доходів отриманих злочинним шляхом є відносно новою, а тому вимагає розробки та прийняття ефективних та правових рішень. З огляду на це, перспективи подальших досліджень вбачаємо у аналізі та висвітленні актуальних питань пов'язаних з проблематикою протидії легалізації відмивання доходів, отриманих неправомірним шляхом.

Список використаних джерел:

1. Фролов С. Кримінально-правова та кримінологічна характеристика легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Юридичний вісник. 2019. № 4. С. 130–136. doi: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i4.980>
2. Білоус І. І. Сутнісна характеристика легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Економіка та держава. 2019. № 5. С. 82–88. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.5.82
3. Баранов Р.О. Формування та реалізація державної політики запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом : дис. канд. юрид. наук : 25.00.02. Київ, 2018. 310 с.